

A hatósági élelmiszerfelügyelet és -szabályozás külföldön II.

Az Európai Közös Piac és hatásai az élelmiszerfelügyeletre Németországban

Az Európai Gazdasági Közösségen belüli belső határok megszüntetésével az élelmiszersector termékválasztéka hatalmas mértékben kiszélesedik. Ebből egyértelműen következik, hogy a hatósági élelmiszerfelügyelet feladatai minőségileg és mennyiségileg jelentős mértékben bővülnek.

A szövetségi tartományok illetékes minisztériumai előtt az a feladat áll, hogy egységes koncepciót dolgozzanak ki az élelmiszerfelügyelet átalakítására. Jelenleg ez igen szoros együttműködést igényel és, nem pedig azt, ami a múltban gyakori jelenség volt, hogy egyes szövetségi tartományok egymást túllícitálták, hogy ezáltal a sajtóban mint a jobb fogyasztóvédők jelenjenek meg.

Az átalakítás alapját az Európai Gazdasági Közösség 1989. június 14-én kiadott a "Hatósági Élelmiszerfelügyeletről" szóló irányelve jelenti. Hatalmas előrelépés lenne, ha az átalakulás a leírt formában megvalósulna. Ugyanakkor az is szükségesnek látszik, hogy még néhány hiányosság és fehér folt eltűnjön. A Német Élelmiszerellenőrök Szövetsége ezért néhány pontban összefoglalta a legszükségesebbnek és leginkább kívánatosnak tartott intézkedéseket:

1. Az EGK irányelv nem mond semmit a kifogásolások megállapítása esetén teendő intézkedésekről és nem terjed ki a dohánytermékek és kozmetikai szerek ellenőrzésére sem. A használati eszközöket viszont egységesen kellene definiálni és elhatárolni.
2. Az élelmiszerfelügyelet színvonalát a Közös Piac egyes tagországaiban kb. azonos színvonalra kell hozni, nehogy a határellenőrzések megszűnésével az élelmiszer-minőség romoljon.
3. A modern informatikát jobban kell hasznosítani annak érdekében, hogy az egészségre ártalmas élelmiszerekre vonatkozó figyelmeztetések gyorsabban a felelős ellenőrző szervekhez jussanak. Jelenleg az élelmiszerfelügyelet ilyen figyelmeztetéseket hamarabb tud meg a sajtóból, mint a hivatalos úton.
4. A helyszíni ellenőrzéseket nem szabad tovább "eltudományosítani". Sokkal inkább az legyen a cél, hogy az élelmiszeripari gyakorlatban jártas szakemberek rendszeres és intenzív továbbképzése eredményeképpen magas színvonalon egységes ellenőrzési gyakorlatot folytassanak. Ehhez a műszaki felszerelés javítása szintén sürgősen szükséges.

5. Az élelmiszerfelügyelet erőteljesebben vegyen részt a fogyasztók felvilágosításában, hogy a fogyasztók biztonságosabban felmérhessék és megítélhessék az információ- és termékáradatot. A fogyasztói felvilágosítást a lehető legkorábban kell kezdeni és ez a téma legkésőbb a középiskolákban, gimnáziumokban már legyen valamilyen formában kötelező tantárgy.
6. A tagországok élelmiszerellenőreit rendszeresen ki kell cserélni, mert jelenleg az élelmiszerfelügyelet országoként igen különböző. Ebben az esetben lehet – belátható időn belül – azonos szintű ellenőrzésre számítani, melyek azután hasonlítható eredményekhez vezetnek, ha az Európai Gazdasági Közösségen belül az élelmiszerfelügyelet "transzparenszé" válik.
7. Az élelmiszerjog számára kiemelt ügyészségeket és bíróságokat kellene létrehozni, ahol az élelmiszerjogi ügyintézők továbbképzését is meg lehetne oldani. A tartományi bíróságok szintjén rendszeres munkaértekezleteket célszerű tartani az ügyészségek és az élelmiszerfelügyelet szakembereinek bevonásával.

Ez a hét pont tűnik a legfontosabbnak és legsűrűbbnek, de semmiféleképpen sem nevezhető teljeskörűnek. Az élelmiszerfelügyelet valamennyi területének szakemberei, de az élelmiszergazdaság képviselőinek egyöntetű véleménye, hogy a sikeres egységes belpiac egy minőségileg homogén és magas színvonalon működő élelmiszerfelügyeletet feltételez.

Németország egyesülése ezen a területen is további terhet jelent, mert Németországban rövid időn belül a helyszíni ellenőrzéseket és a vizsgáló intézetek munkáját azonos szintre kell hozni. Ezen a területen még hatalmas hiányosságok tapasztalhatók. Ugyanakkor tudják, hogy Kelet-Európa valamennyi országa törekszik a szabad piacgazdaság megvalósítására, ami által további élelmiszerdömpingre számítanak. Mindez problémákat és munkát jelent számukra.

Tartományi szövetségeik és a német élelmiszerellenőrök országos szövetsége javaslatokat dolgozott ki a feladatok megoldására. Ezek a javaslatok a képzés továbbfejlesztésétől egészen az élelmiszerfelügyeleti hivatalok létesítéséig terjednek.

Egy dolog egyértelműen világos, hogy az egységes belpiac hamarosan megvalósul. Megvalósulását kihívásnak kell tekinteni, amelyek nem kis részét az élelmiszerfelügyelet területén dolgozóknak kell megoldaniuk.

Molnár Pál